

Елоквенція (лат. – виголошую промову) – красномовство (Словник іншомовних слів за ред. О. С. Мельничука, 1977. – С. 247).

ЛІТЕРАТУРА

1. Голуб Н. Б. Учитель як риторична особистість / Н. Б. Голуб // Компетентнісно зорієнтована підготовка майбутнього вчителя-словесника. – Збірник наукових праць МДУ ім. В. О. Сухомлинського. Випуск 18. – Миколаїв : Іліон, 2007. – С. 268–278.
2. Горошкіна О. Риторичні засади написання й захисту магістерської роботи / О. Горошкіна, А. Нікітіна, Л. Попова // Магістерська робота. Від задуму до захисту. Методичний путівник. – Луганськ, 2006. – С. 10–12.
3. Клочек Г. Риторика вчителя-словесника : [навчально-методичний комплекс для студентів філологічного факультету] / Г. Клочек, І. Оцабрик. – Кіровоград, 2005. – 44 с.
4. Літературознавча енциклопедія : у двох томах. Т. 2 / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – 624 с.
5. Словник іншомовних слів / [за ред. О. С. Мельничука]. – К., 1977. – 775 с.
6. Словник іншомовних слів / [уклад. С. М. Морозов, Л. М. Шкарапука]. – К. : Наукова думка, 2000. – 680 с.
7. Шуляр В. І. Концепція літературної освіти школярів у системі профільного навчання / В. І. Шуляр // Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцείях та колегіумах. – 2007. – № 5. – С. 27–72.

6.5. ІННОВАЦІЇ В СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОГО СЛОВЕСНИКА Й УЧНЯ-ЧИТАЧА

Розвиток суспільства відбувається швидкими темпами й характеризується глибинними змінами. Відповідно й освітня галузь в умовах сучасного динамічного розвитку вимагає постійної творчої активності всіх учасників науково-педагогічного процесу. Особливо значимим є розвиток і формування творчої активності й ініціативності всіх суб'єктів освіти та науки, які спроможні до пошуку нової стратегії, тактики в системі інноваційної науково-педагогічної діяльності.

Термін «інновація» (з пізньолатинської *innovatio* – оновлення, новизна, зміна) означає нововведення, тобто цілеспрямовані зміни, які вносять у середовище нові стабільні елементи (нововведення), що викликають перехід системи з одного стану в інший, і будуть здатні до сталого розвитку та саморозвитку. Спочатку цей термін увійшов у дослідження

Стратегії літературної освіти школярів у системі профільного навчання

з культурології та лінгвістики в середині минулого століття під час опису процесів культурної дифузії як культурна (мовна) інновація, що виникла в результаті асиміляції на іншій території в якості природного механізму розвитку самої культури. І. Шумпетер, готуючи макроекономічні аналізи та розглядаючи величезні прориви під час винаходу технологій і виробництва нових продуктів, уживав цей термін як радикальне нововведення в якості стимулювання економічного росту. Ідеї І. Шумпетера поступово стали пріоритетними у всій політиці фірм, які діяли на економічному ринку праці, а також підтримувалися державою. На початку XX століття розпочала оформлюватися спеціалізована форма знань – інноватика – як особлива наука про нововведення. Група вчених під керівництвом Г. Щедровицького розпочала велику роботу щодо системодіяльнісного підходу, який дозволив аналізувати та комплексно вивчати інноваційний процес у цілому. На теоретико-методологічному рівні цей напрям знайшов ґрунтовне відображення у працях Б. Сазонова, Г. Щедровицького, Е. Юдіна [4].

Становлення інноваційно-педагогічної сфери в освіті України відбувалося в час формування національної освітньої парадигми, джерелом якої стали традиції української етнопедагогіки та реформаторські ідеї зарубіжної школи. Інноваційні пошуки 20-30-х років XX ст. формувалися в умовах утвердження класових цінностей, розгорталися на основі експериментальної педагогіки у напрямі створення рефлексології та педології (О. Залужний, В. Протопопов, І. Соколянський); концепції естетизації особистості (Я. Мамонтов); індивідуалістичної освіти (О. Музиченко); прагматичної педагогіки (Б. Манжос); вільного трудового виховання (Я. Чепіга); національного виховання (В. Дурдуківський). 30-50-ті роки ознаменувалися педагогічними системами А. Макаренка (колективістське виховання; свідомо дисципліна; поєднання поваги і відповідальності та ін.); гуманістичної концепції В. Сухомлинського: людина як найвища соціальна цінність; формування національної і людської гідності школяра; розвиток творчих здібностей особистості в партнерській суб'єкт-суб'єктній взаємодії та етичних цінностей. Хоча названі інновації мали впливи ідеологічних принципів і партійних постанов. Подальші вітчизняні інновації утверджуються в різних напрямках освіти, навчання та виховання. Активізація сучасного інноваційного руху в Україні окреслені провідними концепціями: традиційною (оволодіння базовими знаннями, уміннями та навичками; вивчення і засвоєння академічних знань); раціоналістичною (опора на знання як упорядковану сукупність об'єктивних фактів на основі створення ефективної та всебічно розробленої технології); гуманістичною (необхідна умова для особистісного самовираження, самоствердження людини,

можливість найбільш повно й адекватно відповідати природі людського «Я» та становленням авторських шкіл інноваційного типу: М. Гузика, О. Захаренка, А. Сологуба, М. Чумарної [3, с. 338–340].

Маємо взяти до уваги й ту обставину, що ще в 1978 році група вчених, яка досліджувала стратегії навчання, у доповіді Римському клубу запропонувала два терміни: «традиційне (нормативне) навчання» та «інноваційне навчання», з метою виокремлення тих принципів і напрямків традиційного навчання, які не відповідають узагалі або недостатньо вимогам сучасного суспільства до особистості, її пізнавальних можливостей, креативного потенціалу. Інноваційне навчання зорієнтоване на динамічні зміни в навколишньому світі під час навчального процесу та ґрунтується на оригінальних методиках розвитку різних форм мислення, творчих здібностей, високих соціально-адаптаційних можливостей особистості [2, с. 339].

Інноваційне навчання (за В. Химинцем) – це зорієнтована на динамічні зміни в навколишньому світі навчальна та освітня діяльність, яка ґрунтується на розвитку різноманітних форм мислення, творчих здібностей, високих соціально-адаптаційних можливостей особистості [7, с. 86].

Відповідно **інноваційна науково-педагогічна діяльність у системі філологічної освіти** – процес розроблення, впровадження та осмислення результатів нововведень в освітній галузі, продукування перспективних ідей, методик, технологій у практику роботи навчальних закладів з метою формування компетентного фахівця-філолога, школяра, студента, здатних бути толерантною, гуманною й креативною Я-особистістю, яка зможе виявляти свою конкурентоспроможність на ринку праці, саморозвиватися, самовдосконалюватися та вчитися упродовж усього життя.

Тому винятково важливим пріоритетом у системі сучасної освіти й науки виступає інноваційно-освітня діяльність. Її предметом, відповідно до «Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності», є розробка, розповсюдження та застосування освітніх інновацій, якими є вперше створені, вдосконалені або застосовані освітні, дидактичні, виховні, управлінські системи, їх компоненти, що суттєво поліпшують результати освітньої діяльності на всеукраїнському, регіональному рівнях або/і в умовах окремо взятого освітнього закладу.

Поняття «педагогічна» або «освітня інновація» є складовою загального поняття «інновація», яку розглядають у трьох аспектах: соціально-економічному, психолого-педагогічному й організаційно-управлінському (за А. Хуторським) або науково-виробничому (за Л. Даниленко), які можуть сприяти або перешкоджати інноваційному процесу. Мотиви, що спонукають педагогів до інноваційної освітньої діяльності, можуть бути

Стратегії літературної освіти школярів у системі профільного навчання

різноплановими: суб'єктивними – незадоволення існуючою практикою навчання і виховання, стандартними, одноманітними методиками, творча інтуїція, натхнення як наслідок постійного аналізу власної і чужої практики, роздумів і пошуків нового; об'єктивними – залучення педагогів до інноваційної освітньої діяльності через систему управління освітою (участь у наукових семінарах, стажування, методичні об'єднання, курси підвищення кваліфікації, науково-практичні конференції, дискусії, ділові ігри тощо).

Філолого-педагогічна інноватика, її методологічний апарат можуть стати діючим засобом аналізу, обґрунтування і проектування модернізації освіти й підготовки філолога та педагогічного працівника, яка є характерною рисою вищих навчальних закладів Миколаївщини взагалі та Чорноморського державного університету імені Петра Могили, Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, Науково-методичного центру м. Миколаєва, Першої української гімназії імені Миколи Аркаса зокрема.

Специфічні особливості інноваційної науково-педагогічної діяльності вченими Миколаївщини в системі філологічної освіти вибудовуються на засадах: а) відкритості для майбутнього; б) перспективності обраних напрямків співпраці; в) здатності до прогнозованості тактичних дій в осягненні ідей, методик і технологій підготовки та перепідготовки філологів; г) виокремлення аксіологічної складової перспективного напрацьованого або/і запропонованого практиками чи/й ученими; д) оперативного реагування на швидкозмінність інформативного наповнення навчально-педагогічного простору; е) адекватного реагування та конструктивності дій усіх суб'єктів навчального процесу в системі філологічної освіти.

Реалізація визначених засад має відбуватися в контексті глобальних освітніх тенденцій і врахуванні традицій та особливостей вітчизняного освітнього простору:

- масовий характер освіти та її неперервність упродовж усього життя;
- відхід від інформативних дій до вироблення в суб'єктів умінь і способів до сталого самонавчання й саморозвитку;
- озброєння навичками співіснування в просторі різних культур, стосунків із людьми, толерантно ставлячись до них;
- навчитися мислити й діяти не тільки за лінійним принципом, а в синергетично насиченому просторі;
- адаптування освітнього простору до запитів і потреб особистості, забезпечивши адекватне входження в соціально неоднорідний простір;
- оптимальної й доречної технологізації філологічної освіти як специфічної галузі знань;

– орієнтування на постійні інноваційні процеси в освіті і виробництві взагалі та філологічній зокрема з метою створення всіх умов для саморозвитку та саморозкриття;

– формування людини з актуальними знаннями, здатністю гнучко мислити й критично мислити, розвинутою творчою ініціативністю та гнучко адаптуватися до змінних умов;

– збереження національної самоідентичності з коректним і терпимим ставленням до культур інших національностей;

– бути успішним, самодостатнім, конкурентоспроможним, внутрішньо вільною особистістю, яка здатна жити, досягаючи свого акме-розвитку.

Суголосними вищевикладеними позиціями є думка відомого українського вченого І. Зязюна, яка окреслює підходи до організації освітнього процесу та інноваційного простору суб'єктів навчального процесу, де «... людина в постійному розвитку, її духовне становлення, гармонізація її відносин з собою та іншими людьми, зі світом ... Система освіти створюється для людини, функціонує і розвивається в її інтересах, слугує повноцінному розвитку особистості і в ідеалі її призначення – щастя людини» [7, с. 87].

Під час парламентських слухань «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів» [6], що відбулися 17 червня 2009 року у Верховній Раді України, у проєкті зазначеної Стратегії, інформаційно-аналітичних матеріалах, які висвітлюють стан, проблеми і стратегічні перспективи науково-технологічного та інноваційного розвитку України, а також у представленому досвіді інноваційної політики зарубіжних країн (концепції, стратегії, пріоритети) підкреслюється, що людство вступило в інноваційний тип прогресу. Виходячи з цього, маємо говорити про формування нового мислення й нового типу людини як ЛЮДИНИ ІННОВАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ.

На сьогодні всіма названими суб'єктами розроблено модель співпраці та спільний проєкт у підготовці компетентного вчителя літератури та інтелігентного учня-читача у формуванні людини інноваційної культури.

**ФІЛОЛОГІЧНІ СТУДІЇ ДЛЯ ОСВІТЯН МИКОЛАЇВЩИНИ
(СПІЛЬНИЙ ПРОЄКТ ІНСТИТУТУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ, ЧОРНОМОРСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ імені ПЕТРА МОГИЛИ, НАУКОВО-
МЕТОДИЧНОГО ЦЕНТРУ, ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ
імені МИКОЛИ АРКАСА У ФОРМУВАННІ КОМПЕТЕТНОГО
ВЧИТЕЛЯ Й ІНТЕЛІГЕНТНОГО УЧНЯ-ЧИТАЧА)**

Запропонований проєкт є перспективним для різних суб'єктів навчально-виховного процесу. Для нас важливо зреалізувати методологічну

Стратегії літературної освіти школярів у системі профільного навчання

парадигму співпраці «університет – інститут – кафедра – гімназія» для задоволення потреб професійно-фахового зростання вчителя-словесника й формування компетентного випускника-читача, які будуть успішними, конкурентоспроможними на ринку праці, толерантними у спілкуванні з різними культурами, патріотично зорієнтованими у своїй діяльності.

Кафедра – вчителів-словесників

КОНЦЕПЦІЯ ФІЛОЛОГІЧНИХ СТУДІЙ

Філологічні студії – зібрання філологів-науковців і практиків для вирішення професійно-фахових проблем у системі мовно-літературної освіти школярів 11-річної школи, прийняття узгоджених дій для формування компетентного випускника загальноосвітнього навчального закладу в умовах профілізації.

Мета філологічних студій – озброїти вчителів загальноосвітніх навчальних закладів сучасними філологічними знаннями, досягненнями, науковими дослідженнями в галузі «Мови і літератури» для реалізації мовно-літературної освіти школярів у системі профільної диференціації.

Завдання:

– активізувати набуті знання та сприяти поповненню філологічного простору вчителів, які забезпечуватимуть викладання української мови і літератури в умовах профільної диференціації;

– надати фактичний матеріал учителям-словесникам, який слугуватиме науково-фаховому вирішенню мовно-літературної освіти старшокласників профільної школи в узгодженому форматі останніх наукових досягнень і вимог практики, сучасних шкільних програм;

– зорієнтувати вчителя в можливих моделях вивчення тої чи іншої мовно-літературної теми за змістовими лініями державних стандартів, моделей компетентного випускника;

– організувати читання елективних курсів «Українська філологія» для учнів-читачів профільних класів різного напрямку на замовлення навчального закладу;

– напрацьовані матеріали матеріалізувати в щорічник-видання для словесників «Українська філологія в системі профільного навчання».

Перші філологічні студії передбачали для вчителів-україністів на підготовчому етапі обговорення програми спільних дій кафедри і школи, було визначено спільні точки дотику співпраці, а також упродовж дня проводилися заняття за такою тематикою:

Шуляр В.І.

1. Мотиваційні відношення в дериватології (мотивоване і мотивуюче слово, структурно-семантичні зв'язки між ними; основа похідна і непохідна; твірна основа та словотворчий формант; словотворчий формант; словотвірний тип і словотвірне значення).

Олена Анатоліївна Дубова, д.філол.н., професор, завідувач кафедри української філології та загального мовознавства

2. Взаємопроникнення літературних родів та жанрів (використання засобів лірики та драми в епічному творі).

Ірина Іванівна Даниленко, д.філол.н., доцент, завідувач кафедри теорії та історії літератури

3. Лекція-презентація «Сучасний урок літератури: технологічні моделі», «Компетентний випускник-читач: модель, система компетенцій, критерії оцінювання» та електронної програми «Конструктор уроку літератури».

Василь Іванович Шуляр, к.пед.н., доцент

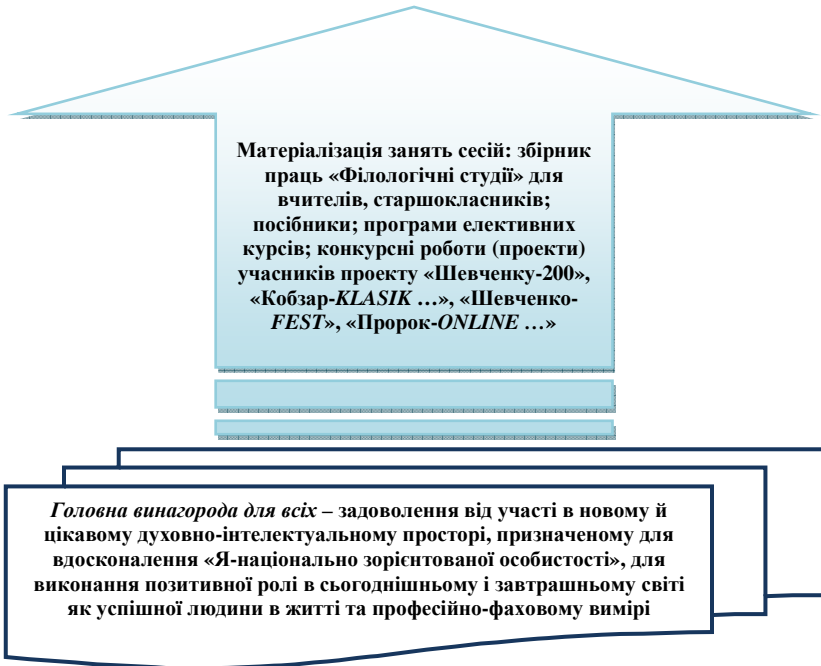
Оксана Боцик, магістр факультету комп'ютерних технологій

Регулятивом співпраці всіх зацікавлених сторін є модель, яка нами подається далі:

Перспективи співробітництва кафедри й навчальних закладів

Стратегії літературної освіти школярів у системі профільного навчання

Перспективним є поєднання як традиційних форм співпраці вищих навчальних закладів Миколаївщини з середніми загальноосвітніми школами різних типів: семінари, консультування індивідуальне та групове, так й інноваційні. Поєднання наукової думки й практичного досвіду колег-філологів сприяє взаємозбагаченню кожному з учасників, а головне – забезпечує формування успішного випускника, який спроможний утвердитися в житті й професійно-фаховому просторі. З цією метою продовжуються акційні дії «Кафедра – школі» як для колег, так і для учнів-читачів. Проводяться заняття у **Філологічних студіях для вчителів-практиків**, які з наступного навчального року працюватимуть у 10 класі, старшій профільній школі, а також Філолого-краєзнавчо-культурологічний проєкт-конкурс «Стежками долі Шевченка» (до 200-річчя з дня народження Тараса Григоровича Шевченка), розрахований на 2009-2014 роки. Члени кафедри української філології і світової літератури Чорноморського державного університету імені Петра Могили (завідувач кафедри О. Дубова, доктор філологічних наук, професор) спільно з методистами Науково-методичного центру м. Миколаєва (Л. Цуркан, О. Гайченко), вчителями-філологами області визначили коло найскладніших питань за програмами української мови та літератури, зарубіжної літератури

Шуляр В.І.

для 11-річної школи, науковці розробили цикл лекційно-семінарських занять і на випередження проводитимуть упродовж 2009-10 н.р. за програмами для 10 класу, а в наступні роки – для інших класів, а також модель співпраці з учнями та студентами.

**Філолого-красназничо-культурологічний проект-конкурс
із використанням інформаційно-комунікативних технологій
«Стежками долі Шевченка»
(до 200-річчя з дня народження Кобзаря –
Тараса Григоровича Шевченка)**

Організатори проекту: Чорноморський державний університет імені Петра Могили: кафедра української філології і світової літератури; Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти; Науково-методичний центр, м. Миколаїв, Обласне відділення Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка.

Учасники проекту: школярі основної і старшої школи, студенти, магістранти.

Строки проведення та етапи:

<i>тематичний</i>	<i>інтегрований</i>
2009-2010 н.р. – учні 6-7 кл.	Старшокласники 8-9 кл.; студенти I-III к.
2010-2011 н.р. – учні 7-8 кл.	Старшокласники 9-10 кл.; студенти I-IV к.

Стратегії літературної освіти школярів у системі профільного навчання

2011-2012 н. р. – учні 8-9 кл.	Старшокласники 10-11 кл.; студенти I-II, III-V к.
2012-2013 н. р. – учні 9-10 кл.	Старшокласники 10-11 кл.; студенти I-III, V-VI к.
2013-2014 н.р. – учні 7-9 класів; старшокласники 10-11 класів; студенти та магістранти української філології	
2014 н.р. – Шевченківський форум шанувальників «Кобзар-KLASIK ...», «Шевченко-FEST», «Пророк-ONLINE ...»	

Тематичні (поетапні) напрями проекту:

1. *«I виріс я на чужині ...»* (дитячі та юнацькі роки життя).
2. *«Воля! Воля!»* (Петербурзький період життя; викуп із кріпацтва).
3. *«Я так люблю свою Україну убогу ...»* (подорожі на Україну).
4. *«Я на сторожі коло них поставлю слово ...»* (Шевченко-політик-борець).
5. *«В степу безкраїм за Уралом ...»* (період заслання поета).
6. *«Не забудьте спом'янути ...»* (Шевченко і XXI століття).

Орієнтовна тематика інтегрованих (статичних) проєктів:**I. Літературо- (крає-, мистецтво-) знавство:**

1. Дитина-читач і книга.
2. Мистецький світ Шевченка.
3. Шевченко-маляр.
4. Шевченко-графік.
5. Сімейна бібліотека.
6. Шевченко в сім'ї.
7. Сімейне читання.
8. Літературні премії.
9. Літературні премії в Україні.
10. Лауреати Шевченківської премії.
11. Нобелівська премія: література.
12. Шевченкіанська колекція (книги, «Кобзаря», марки, значки, листівки тощо).
13. Шевченко на карті України (мого краю, міста, села).
14. Шевченко в скульптурах.
15. Шевченко в топоніміці.
16. Шевченко в ілюстраціях.
17. Портрети Шевченка.
18. Шевченко і рідкісні видання.
19. Шевченко і діти.
20. Шевченко і жінки.

II. Лінгвістика:

1. Шевченко і мова.
2. Лінгвістичний погляд на лексику творів Т. Шевченка.

3. Мовні засоби створення образу матері (за творами Шевченка).
4. Образ батьківщини в мові творів Шевченка.
5. Фразеологія творів Т. Шевченка.
6. Епітети творів Т. Шевченка.
7. Концепт свободи у мові творів Т. Шевченка.
8. Концепт душі в мові творів Т. Шевченка.
9. Образ жінки в мові творів Т. Шевченка.
10. Патетична лексика творів Т. Шевченка.
11. Розмовно-побутова лексика творів Т. Шевченка.
12. Мовний аспект метафористики творів Т. Шевченка.
13. Історизми у творах Т. Шевченка.
14. Мова Т. Шевченка і проблема становлення норм сучасної мови.
15. Експресія дієслова в художньому творі.
16. Етнографізми в перекладах творів Т. Шевченка.
17. Мовна норма і сучасне молодіжне мовлення.
18. Сучасна політична лексика.
19. Мовленнєвий портрет старшокласника.
20. Вербальні і невербальні засоби комунікації з використанням технічних засобів (Інтернет, мобільний зв'язок та інші).

Жанрове різноманіття робіт:

I. Жанр «Дослідження»*

1. Конкурсна робота повинна мати характер виконаного школярем, студентом літературознавчого, лінгвістичного або краєзнавчого аналітичного дослідження у вибраній галузі філологічних знань.

2. Робота може виконуватися за сприяння педагога-наставника або/і наукового керівника; в окремих випадках може виконуватися ініціативно, без допомоги керівника.

3. Матеріал дослідження виконується навколо конкретної, ясно й чітко сформульованої проблеми художньої організації (творчих принципів, стилю, форми, прийомів і засобів) одного чи декількох літературних творів.

II. Жанр «Інтерпретація»*

1. Конкурсна робота повинна мати характер виконаного шкільного потрактування змісту художнього твору в єдності змісту і форми, функцій у тексті прийомів і засобів його художньої організації.

2. Робота виконується за участю вчителя-словесника або/і науковця чи, як виняток, ініціативно, без допомоги керівника.

3. Матеріалом інтерпретації вибирається конкретний художній твір Тараса Шевченка, або один із значимих його змістових аспектів, чи зіставлення декількох творів за спільною змістовою проблемою, темою, аспектом тощо.

III. Жанр «Пошук»*

1. Конкурсна робота повинна мати звіт про виконану школярем, студентом пошукову діяльність, зібрані матеріали, фактичні відомості у вибраній галузі філологічних знань (індивідуальна робота, колективна експедиція, системно організоване дослідження).

2. Робота виконується за сприяння вчителя-наставника або/і наукового керівника чи ініціативно, без допомоги керівників.

3. Матеріалом пошуку вибираються відомості про творчість письменника, зібрані в державних архівах, приватних зібраннях чи одержані усно від очевидців, знайомих, по можливості, рідних чи родичів; а також відомості, зібрані під час польових фольклорних, діалектологічних, фактологічних досліджень від реальних інформаторів чи шляхом активного спостереження за сферою вживання даних художніх форм чи мовних ресурсів, образів в інших текстах.

IV. Жанр «Технологічний проект»*

1. Конкурсна робота повинна мати характер звіту про виконання школярем або студентом проекту, який має прикладне значення в конкретній галузі філологічних знань із використанням інформаційно-телекомунікаційних засобів.

2. Робота виконується за сприяння педагога-наставника чи наукового керівника; може бути виконано ініціативно, без допомоги керівника.

3. Предметом такого проекту вважаються результати прикладного й технічної творчості учнів, студентів, пов'язані з практикою життя і творчості Тараса Шевченка (серії створених руками учасників проекту дидактичних, наочних, аудіо/відеоматеріалів, інші інформаційно-аналітичні продукти за творчістю Тараса Шевченка).

4. Формати проектів: **програмування** (проекти на мові об'єктно-орієнтованого програмування Visual Basic, Delphi, C++, Visual C# і Visual J#); **освітні проекти** (навчально-контрольовальні, моделювальні, довідково-енциклопедичні, літературно-краєзнавчі, лінгвістичні, літературознавчі, соціально-значимі тощо як презентації, flash-анімації, цифрове відео та ін.); **творчі проекти** (презентації, flash-анімації, цифрове відео та ін.); **інформативно-технологічні проекти** (програмно-комп'ютерні комплекси, роботи та ін.); **Web-сайти** (навчального закладу за напрямом дослідження; тематичні; освітньо-культурологічні; літературно-краєзнавчі; лінгвістичні тощо).

5. Особливі вимоги: зазначена назва й тип програми; необхідні вказівки по інсталяції, запуску й роботі з проектом; надання вихідних кодів; Web-сайти подаються у форматі URL-адреса, за якою вони зареєстровані в Інтернеті, зареєструвати їх за нашою адресою університетського сайту.

V. Жанр «Творча робота»

1. Конкурсна робота повинна мати характер створеного школярем або студентом художнього (ліричного, епічного, драматичного) твору або/і літературно-критичного твору, зрозумілого й завершеного за змістом, виконаного у визначеній жанровій традиції та літературно оброблені.

2. Робота може виконуватися з допомогою консультанта або ініціативно, без сторонньої допомоги.

3. Обсяг робіт творчого конкурсу має складати, за вибором конкурсанта, 1-3 ліричних тексти; 1 епічний або драматичний; 1 літературно-критичний матеріал – усі на 1-5 стор.

Критерії до конкурсних робіт за віковими категоріями****I. Категорія 6-7 класи******1. Вступ:***

– дослідницька чи інтерпретаційна проблема, пошукові або освітньо-прикладні завдання;

– короткий огляд літератури відповідно до обраної теми;

– мета роботи.

2. Основна частина:

– етапи вирішення обраної проблеми чи завдань;

– основні аргументи, докази, факти тощо.

3. Висновки:

– результати роботи;

– заключні висновки.

II. Категорія 8-9 класи***1. Вступ:***

– дослідницька чи інтерпретаційна проблема, пошукові або освітньо-прикладні завдання;

– обґрунтування значимості, ступінь вивченості, огляд літератури відповідно до обраної теми;

– мета роботи.

2. Основна частина:

– логіка вирішення обраної проблеми чи завдань;

– фактичні етапи вирішення зазначеної проблеми або завдань;

– основні аргументи, докази, факти тощо.

3. Висновки:

– підсумкові результати роботи;

– заключні висновки.

III. Категорія 10-11 класи***1. Вступ:***

– дослідницька чи інтерпретаційна проблема, пошукові або освітньо-прикладні завдання;

Стратегії літературної освіти школярів у системі профільного навчання

– обґрунтування значимості, ступінь вивченості, огляд літератури відповідно до обраної теми, оцінка характеру її вирішення, яка запропонована попередниками;

– мета роботи;

– способи вирішення поставленої проблеми або завдань.

2. *Основна частина:*

– логіка вирішення обраної проблеми чи завдань;

– фактичні етапи вирішення зазначеної проблеми або завдань;

– основні аргументи, докази, факти тощо;

– проміжні способи вирішення, одержані попередні результати.

3. *Висновки:*

– підсумкові результати роботи;

– заключні висновки.

IV. Категорія студентів

1. *Вступ:*

– дослідницька чи інтерпретаційна проблема, пошукові або освітньо-прикладні завдання;

– актуальність (причини значимості на сьогоднішній день, ступінь вивченості, огляд літератури, джерел відповідно до обраної теми та характер її вирішення у зіставлення з попередніми напрацюваннями;

– мета роботи;

– гіпотеза (припущення, які потребують підтвердження чи спростування);

– способи вирішення визначеної проблеми чи розв'язання завдань;

– обґрунтування обраних варіантів їх вирішення.

2. *Основна частина:*

– логіка вирішення обраної проблеми чи завдань;

– фактичні етапи вирішення зазначеної проблеми або завдань;

– основні аргументи, докази, факти тощо;

– проміжні способи вирішення, одержані попередні результати та їх повний коментар.

3. *Висновки:*

– підсумкові результати роботи;

– заключні висновки;

– припущення щодо перспектив продовження дослідження, інтерпретації, пошуку, виконання проекту і/або можливості й доцільності практичного використання досягнутих результатів.

Компоненти робіт (проектів):

1. *Обов'язкові:*

– *візитка учасника (довільна форма, друкований й електронний варіант);*

- анотація роботи, проекту (5-6 речень; друкований й електронний варіант);
- текст роботи (друкований й електронний варіант);
- додатки до роботи, проекту (друкований та електронний варіант);
- презентація роботи, проекту (друкований та електронний варіант).

II. Бажані:

- додатки (програми, комп'ютерна графіка, публікації, бази даних і т. п.);
- Web-сайти проекту.

Організація, умови, оцінювання конкурсних робіт

1. **Заявки на участь подавати до 1 грудня за формою:** прізвище, ім'я та по батькові учасника; повна назва навчального закладу; клас (група); назва роботи (проекту); жанр роботи (проекту); вид (формат) роботи (проекту) (як попередній, орієнтовний варіант); прізвище, ім'я та по батькові педагога-організатора, наукового консультанта (якщо такі будуть), звання, ступені тощо; контактні телефони, повну адресу учасника та за бажанням педагога та наукового консультанта; особистий підпис усіх учасників конкурсу (учень, педагог, консультант). **Завершений варіант роботи (проекту)** подавати на кафедру української філології і світової літератури ЧДУ ім. Петра Могили **до 1 квітня**. Підведення підсумків та оголошення результатів – **22 травня** в День пам'яті Т. Шевченка.

2. До участі допускаються роботи, проекти, які відповідають даному Положенню та вимогам.

3. Оргкомітет прихильно буде ставитися до тих, хто регулярно й багатократно братиме участь у Філолого-краєзнавчо-культурологічному проєкті-конкурсі з використанням інформаційно-комунікативних технологій.

4. У форматі філологічних читань можливий варіант проведення творчого фестивалю-конкурсу поетів, прозаїків і літературних критиків за участі науковців кафедри, вчителів-словесників і студентів української філології, членів обласної спілки письменників і журналістів.

5. До розгляду не приймаються роботи, які містять ненормативну лексику, заклики до насилля, пропаганди міжнаціональної і міжконфесійної ворожнечі.

6. Оргкомітет залишає за собою право обмежувати кількість робіт, проєктів, виходячи з ситуації, умов із наступним обов'язковим попереднім повідомленням авторів.

7. У кожному жанрі визначаються роботи (проєкти)-лауреати й проєкти-переможці.

Стратегії літературної освіти школярів у системі профільного навчання

8. Усі автори (учні, педагоги, консультанти) робіт (проектів), які допущені до конкурсу одержують дипломи учасника. Лауреати одержують спеціальні призи. Переможці – призи й запрошення для участі в загальноуніверситетських форумах, заходах, до опублікування робіт у різних виданнях тощо.

9. Оргкомітет залишає за собою право розміщувати та друкувати подані роботи (проекти) на сайті факультету, у різноманітних виданнях із дотриманням усіх авторських прав.

10. Роботи, які подані на конкурс, не рецензуються і не повертаються.

11. Організатори залишають за собою право вносити зміни редакторського характеру в подані матеріали на конкурс для їх розміщення в Інтернеті та часописах.

12. Організатори не несуть відповідальності на випадок виникнення проблемних ситуацій щодо порушення авторських прав, а роботи, які опиняться в такій ситуації, будуть зняті з конкурсу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ангеловски К. Учителя и инновация. – М. : Просвещение, 1991. – 159 с.

2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.

3. Енциклопедія освіти / Академія педагогічних наук України ; [головний ред. В. Г. Кремень]. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

4. Ковалева Т. М. Инновационная школа: аксиомы и гипотезы. – М. : Издательство Московского психолого-социального института; Воронеж : Издательство НПО «МОДЭК», 2003. – 256 с.

5. Освітняники Миколаївщини в особах: заслужені вчителі України / [укл. : В. І. Шуляр, Н. М. Огренич, І. М. Белова]. – Збірник методичних матеріалів. І випуск. – Миколаїв, 2006. – 80 с.

6. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів / [авт. упоряд. : Г. О. Андрощук, І. Б. Жилиєв, Б. Г. Чижевський, М. М. Шевченко]. – К. : Парламентське видавництво, 2009. – 632 с.

7. Химинець В. В. Інноваційна освітня діяльність. – Ужгород : Інформаційно-видавничий центр ЗППО, 2007. – 364 с.

8. Шуляр В. І. «Заслужений освітянин Миколаївщини» (освітньо-культурологічний проект) / В. І. Шуляр, Д. П. Дюрдіца. – Миколаїв : ОІППО, 2004. – 20 с.

9. Шуляр В. Перші паростки, або роль творчих змагань у фаховій підготовці майбутніх спеціалістів / В. Шуляр, К. Твердохліб // Освіта. – 2005. – № 19 (4-11 травня). – С. 12–13.

Шуляр В.І.

10. Шуляр В. І. Підготовка майбутнього вчителя літератури до впровадження педагогічних технологій : фахова складова / В. І. Шуляр // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 5. – Миколаїв : МДУ ім. В. О. Сухомлинського, 2003. – С. 112 – 119.

11. Шуляр В. І. Ціннісні орієнтири підготовки майбутнього вчителя літератури в аспекті методичної синергетики / В. І. Шуляр // Ціннісні пріоритети освіти в XXI столітті: орієнтири та сучасної освіти : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (Луганськ, 2-5 жовт. 2005 р.). – Частина 2. – Луганськ : Альма-матер, 2005. – 270 с. – С. 143–147.